

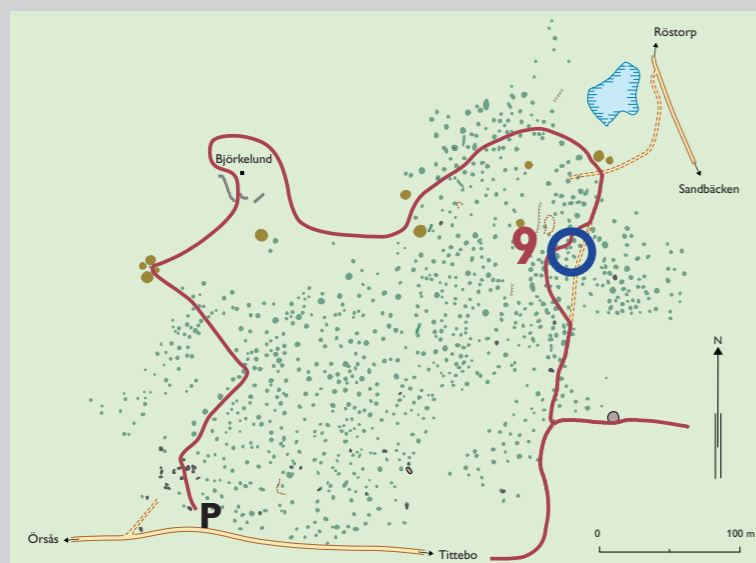
Förhistoriskt odlingslandskap

Här står vi mitt i de förhistoriska böndernas åkermark, med den gamla matjorden strax under fötterna!

Idag växer det barrskog på fornåkrarna, men man kan ännu se tydliga spår efter dem. Här finns flera flacka röjningsrösen (»hackerör»), de flesta helt övervuxna av gräs och mossor. Sparkar man lite lätt med foten på rösen, kan man ibland höra och känna hur stenarna »dallrar» mot varandra.

Runtomkring rösen är marken välröjd, åtminstone med järnåldersbönders mått mätt! De gamla åkerytorna syns som oregelbundet formade röjda ytor mellan rösen. Vad vi vet, så fanns det inga tydliga ägogränser inom röjningsröseområdena. De former vi ser här är istället rester efter bearbetandet av jorden. Kring vissa röjda ytor kan man nästan ana spåren efter årdret i åkerkanten, till exempel i den bassängliknande sänkan snett fram till höger.

Stenålder	-1800 f Kr
Bronsålder	1800-500 f Kr
Järnålder	500 f Kr-1050 e Kr
Medeltid	1050-1520

Under den långa tidsrymd som man brukat marken i Röstorp, har sätten att odla på naturligtvis varierat. Vi vet idag att brons- och järnåldersbönderna rörde sig över stora odlingsområden, stenröjde marken och använde sig av långvariga trädesperioder för att återställa näringsbalansen i jorden.

På åkrarna odlades under järnålder framför allt korn. När åkern burit säd ett antal år, lade man jorden i träda. Vissa ytor gödslades också med hjälp av ihopsamlad gödsel och hushållsavfall. Medan jorden vilade, användes marken till slätter och bete. Kanske lät man även skottskog växa upp, inte minst för klenvirkets och bränslets skull. Klenvirke behövdes både till byggnader och hägnader. Går vi ett par tusen år tillbaka i tiden, så var landskapet ljus, öppet och hävdad. Här fanns en mosaik av olika markslag – gårdstun, åkrar, ängar, hagar och halvöppna, betade, lövskogar. Granen hade då ännu inte gjort sitt intåg i dessa trakter.

In this area, we find some of the finest examples of prehistoric fossil fields in Röstorp. The clearance cairns are quite large and are close together. Between the cairns, you can detect traces from the tools used to cultivate the land. Small, irregularly shaped, cultivation plots are still visible. If you look carefully, you can almost see where the farmers decided to stop tilling a piece of land with their ards or hoes. When a field had yielded crops for some years, the land was allowed to lie fallow for a period of time. In the meantime, the fallow land was used for grazing. Along with this fallow system, some of the fields were manured with cattle dung and household refuse. When the farmers returned to a plot, the ground was burned, so that the stone clearings and cultivation could start all over again.

Foto: Jan Töve 2003.

Foto: Jan Töve 2001.

Röjningsrösen. Flera av de enskilda rösen har grävts ut och daterats till såväl sten-, brons- och järnålder som medeltid. *Clearance cairns*.

In diesem Gebiet findet man einige der besten Beispiele von vorgeschichtlichen Fossilienfeldern in Röstorp. Die Steinhaufen in der Rodung sind recht gross und liegen nahe bei einander. Zwischen den Haufen kann man Spuren der Werkzeuge entdecken die man anwendete um das Land zu bearbeiten. Man kann heute noch kleine, unregelmässig geformte Felder sehen. Wenn man genau beobachtet sieht man beinahe wo der Bauer beschloss das Feld nicht weiter zu bearbeiten. Nachdem man einige Jahre Getreide auf dem Feld geerntet hat legte man den Acker viele Jahre brach. Während der Zeit benützte man das Feld als Weideland. Ausserdem wurde das Brachland mit Kuhmist und Haushaltsabfall gedüngt. Wenn die Bauern in ihre Siedlungen zurückkamen, brannte man den Boden um die Erde und die Rodungen wieder anbauen zu können.